

Kielce, dnia 27.10.2020 r.

WK.60.27.2020

Pan Marian Buras

Burmistrz Miasta i Gminy Morawica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹ przeprowadziła w Urzędzie Miasta i Gminy w Morawicy, okresie od dnia 22 czerwca 2020 r. do dnia 13 sierpnia 2020 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Morawica za 2019 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 28 sierpnia 2020 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową **Gminy Morawica**. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

W 2019 roku Urząd Miasta i Gminy na podstawie zawartych w dn. 19.01.2011 r. i 12.01.2012 r. porozumień prowadził obsługę kasową odpowiednio Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o., pomimo niepodjęcia przez Radę Miejską uchwały wskazującej Urząd, jako jednostkę obsługującą w tym zakresie, co narusza art. 10a pkt 1 i art. 10b ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym². Porozumienie z ZGK Sp. z o. o. zostało z dniem 02.01.2020 r. rozwiązane.

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1. Nie sporządzano zestawień obrotów dzienników częściowych za poszczególne okresy sprawozdawcze, pomimo że w ramach ksiąg rachunkowych budżetu i Urzędu prowadzone były dzienniki częściowe grupujące zdarzenia wg ich rodzajów, co narusza art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³.
2. W 2019 r. w ewidencji księgowej budżetu i Urzędu dokonywano zapisów ujemnych niesłużących poprawianiu błędów, co narusza art. 15 ust. 1 i art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2317, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm., dalej ustawa o samorządzie gminnym

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

674/2020

3. Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont Urzędu przy księgowaniu nw. operacji gospodarczych:
- a) dofinansowanie ze środków ZFŚS indywidualnego wypoczynku pracowników w kwocie ogółem 36.327,00 zł ujmowano z pominięciem konta rozrachunkowego 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,
 - b) pod datą przekazania dotacji celowej dla Powiatu Kieleckiego w kwocie ogółem 358.850,00 zł ujmowano równocześnie jej rozliczenie w kwocie przekazanej na stronie Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” w korespondencji ze stroną Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”,
 - c) na koncie 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” ujęto wydatki w kwocie 21.000,00 zł z tytułu przekazania środków dla Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach w ramach porozumienia na współfinansowanie zakupu samochodu osobowego służbowego na rzecz KWP wg §6170 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie i dofinansowanie zadań inwestycyjnych” oraz na dofinansowanie nagród finansowych funkcjonariuszy Policji wg §2300 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy”,
 - d) na dzień 31.12.2019 r. konto 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” wykazuje saldo Ma w kwocie 5.163,28 zł, która dotyczy części dotacji celowej udzielonej w 2020 roku dla Miasta Kielce (Zarząd Transportu Miejskiego) na dofinansowanie do wykonywanych na terenie Gminy Morawica kilometrów przez autobusy lokalnego transportu miejskiego. Kwota ta została przez Gminę przekazana w dn. 7.01.2020 r., a pod datą 31.12.2019 r. dokumentem PK nr 164/12/2019 została bezpodstawnie uznana za zobowiązanie wymagalne i ujęta w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Ma konta 224-25 w korespondencji ze stroną Wn konta 800-03-05 „Inne zmniejszenia”, pomimo że konto 224 nie powinno wykazywać salda Ma (zobowiązań).
- Powyższe narusza art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁴, jak również w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości.
4. Nie dokonywano przypisu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych przekazywanych przez Ministerstwo Finansów za styczeń, luty, kwiecień i maj 2019 r. ujmując w ewidencji księgowej budżetu sam wpływ zapisem: Wn 133 „Rachunek budżetu” i Ma 901 „Dochody budżetu”. W związku z powyższym w jednostkowych sprawozdaniach Rb-27S za okres od początku roku do ostatniego dnia miesiąca stycznia, lutego, kwietnia i maja 2019 r. w kol. 7 „Dochody wykonane” wg 756/75621/§0010 nie wykazywano faktycznych kwot udziałów należnych za okres, którego sprawozdanie dotyczy, co narusza § 3 ust. 4 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵ oraz zasady funkcjonowania konta 224 określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., jak również art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

5. W zakresie ewidencji operacji dotyczących podatku od towarów i usług – VAT ustalono następujące nieprawidłowości:
- a) z rachunku dochodów Urzędu (strona Ma konta 131-4 „Rachunek bieżący jednostki” w korespondencji ze stroną Wn konta 225-2-1 „Rozrachunki z budżetami”) przekazywano środki w wysokości podatku VAT, wynikającego z faktury zakupu, na rachunek wydatków inwestycyjnych (konto 130-02) lub na rachunek wydatków inwestycyjnych danego projektu (np. 130-65); natomiast z rachunku budżetu (konto 133) przekazywano na wydatki tylko kwotę netto, pomimo, iż faktycznie (kasowo) na rzecz wykonawcy realizowano wydatek brutto a zwrot podatku VAT następował w terminie późniejszym, a nawet w roku następnym – zwrot podatku VAT z Urzędu Skarbowego za październik 2019 r. w kwocie 34.136,00 zł nastąpił w dn. 15.01.2020 r. oraz za grudzień 2019 r. w kwocie 323.223,00 zł w dniu 16.03.2020 r. W 2019 r. z rachunku dochodów-ewidencja analityczna dla podatku VAT przekazano środki na inwestycje na kwotę ogółem 738.063,95 zł.
- b) w 2019 r. zrealizowano dochody własne w wysokości 19.252.241,78 zł, przy czym na rachunek budżetu wg ewidencji księgowej przekazano kwotę 18.875.013,48 zł. Różnica w kwocie 377.228,30 zł stanowi kwotę dochodów kasowo zrealizowanych, jednakże nie odprowadzonych na rachunek budżetu. Środki te nie pozostawały na rachunku bankowym dochodów, lecz zostały zaangażowane na zapłatę wydatków – faktur, od których Gmina realizuje prawo odliczania podatku VAT. Wpływ środków przekazanych z rachunku dochodów Urzędu na rachunek wydatków inwestycyjnych Urzędu lub rachunek wydatków na inwestycję w ramach danego projektu ujmowano w ewidencji księgowej konta 225-1-02 „Rozrachunki z budżetami-Wydatki-UMiG VAT” (strona Ma). Fakturę zakupu ujmowano na stronie Wn konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” (netto) i 225-1-02 (VAT) oraz stronie Ma konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, a zapłatę na stronie Wn konta 201 i stronie Ma konta 130-02 lub 130-projekt. Urząd funkcjonuje na zasadach jednostki budżetowej i pobrane dochody winien odprowadzać na rachunek budżetu.
- c) z ewidencji księgowej Urzędu i bilansu Urzędu z poz. D.II.5 „Pozostałe zobowiązania” wynika kwota 377.228,30 zł (w pozycji tej wykazano ogółem 514.082,68 zł), która stanowi saldo konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, ale nie jest zgodna z sumą sald kont rachunków bankowych (konto 131 wg analityki). Z zasad funkcjonowania konta Urzędu 222 wynika, że saldo konta ulega likwidacji poprzez księgowanie przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku. Ponadto z ewidencji budżetu wynika należność z konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” w kwocie 377.228,30 zł.
- d) należność od Urzędu Skarbowego z tytułu rozliczenia podatku VAT wynika z sumy kont Urzędu 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (wg jednostek: 221-05-1, 221-05-2, 221-05-3 i 221-05-5) i 225-2-1, pomimo iż do ewidencji rozrachunków z budżetami służy konto Urzędu 225 „Rozrachunki z budżetami”.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

Saldo konta 221-05-1 „Należności z tytułu dochodów budżetowych-VAT-vat UMIG” wynosi 204.065,68 zł i dotyczy należności od US z tytułu zwrotu podatku VAT za październik i grudzień 2019 r. – 34.136,00 zł i 323.223,00 zł, pomniejszona o przekazane środki na inwestycje oraz należności z tytułu faktur sprzedaży za listopad i grudzień, dla których termin płatności przypada na styczeń 2020 r. Saldo konta 225-2-1 wynosi 172.047,50 zł.

- e) na stronie Wn konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wg ewidencji analitycznej: 221-05-1 (321.907,98 zł), 221-05-2 (491,51 zł), 221-05-3 (291,44 zł) i 221-05-5 (542,07 zł) w korespondencji ze stroną Ma konta 225-2-1 dokumentem PK nr 147/2019 pod datą 31.12.2019 r. ujęto kwotę 323.233,00 zł dotyczącą należności od Urzędu Skarbowego za grudzień 2019 r.

Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i ust. 2, art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, art. 11 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

6. W zakresie terminowości ujmowania zdarzeń w księgach rachunkowych Urzędu ustalono, iż:
- a) operację dotyczącą obniżenia kapitału zakładowego poprzez umorzenie w drodze nabycia przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. udziałów w kwocie 3.050.000,00 zł ujęto na stronie Ma konta 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” pod datą 31.10.2019 r., pomimo iż wpisu do KRS dokonano w dniu 22.05.2020 r., a zgodnie z art. 199 § 7 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁷ w razie umorzenia wymagającego obniżenia kapitału zakładowego, umorzenie następuje z chwilą obniżenia kapitału zakładowego.
- b) operacje dotyczące zwiększenia stanu środków trwałych (konto 011 „Środki trwałe”) w kwocie ogółem 7.236.269,76 zł nie zostały ujęte w księgach Urzędu we właściwych okresach sprawozdawczych, na skutek nieterminowego sporządzenia przez pracowników merytorycznie odpowiedzialnych dowodów OT. Opóźnienia w przekazywaniu dokumentów do Referatu Finansowego wyniosły od 1 do 4 miesięcy.
- c) operację zwiększenia wartości niematerialnych i prawnych wynikającą z zakupu oprogramowania do prowadzenia obrad sesji za kwotę 31.426,50 zł ujęto w ewidencji księgowej na podstawie dokumentu OT na stronie Wn konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” pod datą 31.12.2019 r., pomimo iż faktura zakupu VAT z dn. 31.01.2019 r. wpłynęła do Urzędu w dniu 6.02.2019 r.

Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

7. Koszty dotyczące zakupu wartości niematerialnych i prawnych na kwotę ogółem 31.426,50 zł (system e-Sesja do prowadzenia obrad z sesji) ujęto w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” w korespondencji ze stroną Ma konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, co w konsekwencji spowodowało ujęcie zwiększenia wartości niematerialnych i prawnych zapisem: Wn 020 „Wartości niematerialne i prawne” i Ma 080, pomimo iż te składniki aktywów nie wpisują się w określoną w ustawie o rachunkowości definicję środków trwałych w budowie.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm., dalej Kodeks spółek handlowych

Powyższe narusza zasady funkcjonowania konta 020 i 080 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., w związku z art. 3 ust. 1 pkt 14 i 16 ustawy o rachunkowości.

8. W Bilansie jednostki Urząd Miasta i Gminy za 2019 r. w kolumnie „Stan na koniec roku” w Pasywach w poz. D.II.6 Sumy obce (depozytowe, zabezpieczenie wykonania umów) wykazano kwotę 833.503,86 zł, stanowiącą część salda Ma konta 240 „Pozostałe rozrachunki” w kwocie 791.576,28 zł i saldo Ma konta 241 „Rozrachunki środków Społecznych Komitetów” w kwocie 41.927,58 zł. Kwota 41.927,58 zł stanowi odzwierciedlenie salda konta 132 „Rachunek Komitetu Społecznego”. Pozostała kwota 791.576,28 zł nie znajduje pokrycia w kwocie stanowiącej saldo konta 139-02 „Inne rachunki bankowe - sumy depozytowe” w wysokości 758.688,90 zł, na którym gromadzone są wpłaty dotyczące wadium i zabezpieczeń wykonania umów. Różnica wynosi 32.887,38 zł, w tym kwota 364,50 zł stanowi część salda konta 240-14 „Pozostałe rozrachunki-dopisane odsetki” i dotyczy odsetek od rachunków bankowych Funduszu Dróg Samorządowych i winna być ujęta w poz.I.5 „Pozostałe zobowiązania”. Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
9. W zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:
 - a) w rocznym sprawozdaniu Rb-27S Urzędu Miasta i Gminy z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. (korekta nr 4) w kol. 8 „Dochody otrzymane” w podziałkach 750/75011/2010, 751/75108/2010, 801/80153/2010 i 852/85228/2030 wykazano kwoty dotacji, które wpłynęły na rachunek bankowy budżetu w 2019 r., tj. w okresie sprawozdawczym po pomniejszeniu o dokonane w styczniu 2020 r. zwroty, czyli w kwocie równej dochodom wykonanym, np. w rozdziale 80153/\$2010 wykazano kwotę 137.222,25 zł, pomimo iż w 2019 r. na rachunek bankowy budżetu wpłynęła kwota 138.520,63 zł, a zwrot niewykorzystanej części dotacji w kwocie 1.298,38 zł nastąpił w styczniu 2020 r. Różnica ogółem wyniosła 6.912,79 zł.
Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 4 pkt 4 i ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.
 - b) w sprawozdaniu Rb-NDS Gminy za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2019 r. (korekta nr 2) w poz. D21 „spłaty kredytów i pożyczek” po stronie wykonania wykazano rozchody w kwocie ogółem 5.330.295,00 zł, zamiast w kwocie 5.141.962,48 zł, bowiem do rozchodów zaliczono kwotę 188.332,52 zł stanowiącą kwotę częściowo umorzonych w 2019 r. spłat trzech pożyczek otrzymanych w 2016 r. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Umorzeń dokonał Zarząd WFOŚiGW uchwałami na podstawie wniosków Burmistrza o ich częściowe umorzenie.
Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej i § 13 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia, w związku z art. 6 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

10. W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Miasta i Gminy za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. (korekta nr 1 z dnia 26.03.2020 r.) oraz w sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Miasta i Gminy sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. nie wykazano kwoty skutków z tytułu obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych od osób fizycznych w kwocie 437.080,32 zł (podziałka klasyfikacji 75616 §0340) wynikających z ewidencji księgowej. Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w związku z § 3 ust. 1 pkt 9 oraz § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.
- W trakcie niniejszej kontroli kompleksowej skorygowano sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. (korekta nr 2 z dnia 29.07.2020 r.) oraz sprawozdanie Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. (korekta nr 1 z dnia 29.07.2020 r.) w zakresie wykazania skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych od osób fizycznych.
11. W kwartalnym jednostkowym sprawozdaniu Rb-N Urzędu o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec IV kwartału 2019 r. (korekta nr 3 z dn. 24.03.2020 r.) w poz. N3.2 „depozyty na żądanie” wykazana została kwota 16.218.955,88 zł, zamiast kwoty 16.248.178,74 zł, wynikającej z sald kont 133 „Rachunek budżetu”, 130, 131 (rachunki bieżące jednostki), 224 „Rozrachunki budżetu” (224-01, 224-12, 224-14, 224-15, 224-24 i 224-25) oraz 909-01 „Rozliczenia międzyokresowe-subwencja”. Różnica w kwocie 29.222,86 zł stanowi sumę sald Wn kont analitycznych prowadzonych do konta 224 w zakresie dochodów otrzymanych w styczniu 2020 r. za grudzień 2019 r. z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych (§0020) oraz innych dochodów realizowanych przez urzędy skarbowe (75616/§0500).
- Powyższe narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w związku z § 13 ust. 1 pkt 4 oraz § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia.
12. Na skutek niebieżącego przekazywaniu zawartych umów do Referatu Finansowego w 2019 r. wystąpiły przypadki, iż zaangażowania wydatków budżetowych na kwotę ogółem 280.747,64 zł na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych” ujęto w innym okresie sprawozdawczym niż powstanie zaangażowania, co narusza art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz zasady funkcjonowania tego konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- III. W zakresie dochodów budżetowych:**
1. Nierzetelnie sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości za lata 2018-2019 Urzędu Miasta i Gminy (nr karty kontowej 221/2000-0115), tj.:
- a) W deklaracjach na podatek od nieruchomości na 2019 r. wykazano powierzchnię 46.339 m² oraz na 2018 r. wykazano powierzchnię 47.368 m² gruntów związanych z prowadzeniem

działalności gospodarczej, opodatkowanych według stawki 0,81 zł/m², co stanowiło kwotę podatku 37.535,00 zł na 2019 r. oraz kwotę 38.368,00 zł na 2018 r. Na ww. powierzchni gruntów znajdują się urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne wraz z siecią wodociągową i kanalizacyjną, które zostały przekazane w dzierżawę Zakładowi Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. na podstawie umów dzierżawy o numerach: RG2/2012 z dnia 29.02.2012 r., RG1/2013 z dnia 22.04.2013 r., RG3/2015 z dnia 15.04.2015 r., RG4/2015 z dnia 24.07.2015 r., RG2/2016 z dnia 29.02.2016 r., RG1/2018 z dnia 03.04.2018 r., RG2/2019 z dnia 25.04.2019 r. Treść zawartych umów wskazuje, że podatnikiem podatku od nieruchomości jest Spółka z o.o., która realizuje w pełni zadanie własne Gminy w zakresie zbiorowego dostarczania wody i zbiorowego odprowadzania ścieków. W deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2018-2019 Spółka wykazała wartość przekazanych w dzierżawę budowli, bez wykazania związanych z nimi gruntów. Analogicznie w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2020 r. Urzędu Miasta i Gminy, złożonej w dniu 29.01.2020 r., wykazano powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej 46.339 m² wg stawki 0,85 zł/m², co stanowi podatek w kwocie 39.388,00 zł.

Nieprawidłowość stanowi naruszenie art. 1a ust. 1 pkt 3 oraz art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁸, w związku z art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa⁹ oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej¹⁰ - do dnia 29.04.2018 r., a od dnia 30.04.2018 r. art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców¹¹.

- b) Do powierzchni 882.101 m² gruntów, wykazanej w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r. oraz do powierzchni 882.127 m² gruntów, wykazanej w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2018 r., zwolnionych na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zaliczono grunty sklasyfikowane jako grunty rolne i leśne, które nie podlegają obowiązkowi podatkowemu w podatku od nieruchomości.
- c) W deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2018-2019 nie wykazano gruntów stanowiących własność Gminy, sklasyfikowanych jako grunty zabudowane i zurbanizowane (co najmniej działek o numerach: 921/70 o pow. 0,0700 ha, 921/73 o pow. 0,1700 ha, 1017/1 o pow. 0,0594 ha, 1023/1 o pow. 0,0008 ha, 1023/2 o pow. 0,0080 ha, 1023/3 o pow. 0,0054 ha, 1036/43 o pow. 0,0012 ha, 19/252 o pow. 0,1550 ha, 537/153 o pow. 0,1905 ha, 566/7 o pow. 0,0080 ha, 208/2 o pow. 0,1962 ha), czym naruszono art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
- d) W deklaracjach na podatek od nieruchomości na lata 2018-2019 nie wykazano gruntów będących w posiadaniu samoistnym – co najmniej działki o nr 326/2 o powierzchni 0,36 ha oznaczonej symbolem dr „drogi”, którą należało opodatkować podatkiem od nieruchomości wg stawki pozostałe. Zaniżenie podatku od nieruchomości na 2019 r. wynosi 1.080,00 zł oraz za 2018 r. wynosi 1.080,00 zł, co stanowi naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm., dalej ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, dalej Ordynacja podatkowa

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm., dalej Prawo przedsiębiorców

2. Zaniechano wezwania dzierżawcy nieruchomości (nr karty kontowej 02/2089) oznaczonej działką nr 157 o powierzchni 0,1000 ha w Bilczy zabudowanej budynkiem o pow. 105,96 m², na podstawie umowy nr RG1/2016 z dnia 07.03.2016 r. na czas określony od 07.03.2016 r. do 06.03.2028 r. (ze zmianami wprowadzonymi aneksem nr 1 z dnia 25.03.2016 r. oraz aneksem nr 2 z dnia 14.06.2019 r.), do złożenia informacji na podatek od nieruchomości oraz na podatek rolny. Tym samym nie ustalono i nie pobrano należnego podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego za lata 2016 (IV-XII) – 2019 oraz za 2020 r. w łącznej kwocie 2.789,00 zł. Nieprawidłowość narusza art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6a ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym¹², w związku z art. 274a § 1 i art. 155 Ordynacji podatkowej. W czasie niniejszej kontroli kompleksowej podatnik został telefonicznie wezwany do złożenia informacji na podatek od nieruchomości oraz na podatek rolny. W dniu 06.07.2020 r. podatnik złożył informację na podatek od nieruchomości i na podatek rolny na 2020 r., w których wykazał budynek o pow. 105,96 m² oraz grunty rolne zabudowane o pow. 0,1000 ha. Na podstawie złożonych informacji w dniu 10.07.2020 r. zostały wydane decyzje w sprawie wymiaru podatku rolnego i podatku od nieruchomości na lata 2017-2020 o numerach: Fn.3127.9.1986.2020 na kwotę 612,00 zł (2020 r.), Fn.3127.9.1985.2020 na kwotę 581,00 zł (2019 r.), Fn.3127.9.1984.2020 na kwotę 580,00 zł (2018 r.), Fn.3127.9.1983.2020 na kwotę 580,00 zł (2017 r.). Podatnik wpłacił podatek od nieruchomości i podatek rolny za lata 2017-2020 w łącznej kwocie 2.353,00 zł w dniu 19.08.2020 r.
3. Nie dokonywano rzetelnej kontroli składanych przez podatników informacji na podatek od nieruchomości, celem stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i pkt 3 Ordynacji podatkowej, o czym świadczy opodatkowanie części gruntów będących w posiadaniu osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą stawką dla gruntów pozostałych, pomimo niewyjaśnienia oraz niezebrania dowodów w zakresie wykazania gruntów jako pozostałe:
- a) podatnik nr 221/1009-1007, prowadzący działalność gospodarczą, w złożonej w dniu 06.07.2018 r. informacji w sprawie podatku od nieruchomości na 2018 r. wykazał do opodatkowania 3000 m² gruntów wg stawki dla gruntów „związanych z działalnością gospodarczą” oraz 4100 m² wg stawki dla gruntów „pozostałych” oraz budynek o pow. użytkowej 1.380,68 m² wg stawki dla budynków „związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą”, a także powierzchnię 21 m² budynków pozostałych. Podatnika opodatkowano w oparciu o dane wykazane w ww. informacji na podatek od nieruchomości, pomimo niewyjaśnienia oraz niezebrania dowodów w zakresie powierzchni gruntu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej (decyzja z dnia 07.02.2019 r. znak: Fn.3125.9.7335.2019.JP na podatek od nieruchomości w kwocie 32.502 zł). Na podstawie wypisu z ewidencji gruntów ustalono, iż podatnik jest właścicielem działki nr 68/8 i 68/9 o pow. ogółem 7100 m² i symbolu „Bi” – Inne tereny zabudowane.
- b) podatnik nr 221/1128-0003, prowadzący działalność gospodarczą, w złożonej w dniu 09.10.2017 r. informacji w sprawie podatku od nieruchomości na 2017 r. wykazał do opodatkowania 300 m² gruntów wg stawki dla gruntów „związanych z działalnością gospodarczą” oraz 1429 m² wg stawki dla gruntów „pozostałych” oraz budynek o pow.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 333, dalej ustawa o podatku rolnym

użytkowej 180 m² wg stawki dla budynków „związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą”, a także powierzchnię 120 m² budynków pozostałych. Podatnika opodatkowano w oparciu o dane wykazane w ww. informacji na podatek od nieruchomości, pomimo niewyjaśnienia oraz niezbrania dowodów w zakresie powierzchni gruntu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej (decyzja z dnia 22.01.2019 r. znak: Fn.3125.9.2732.2019.ES na podatek od nieruchomości w kwocie 4.418,00 zł). Na podstawie wypisu z ewidencji gruntów ustalono, iż podatnik jest właścicielem działki nr 324/87 o pow. 1729 m² i symbolu „Ba” – tereny przemysłowe.

- c) podatnik nr 221/1137-1002, prowadzący działalność gospodarczą, w złożonej w dniu 01.03.2018 r. Informacji w sprawie podatku od nieruchomości na 2018 r. wykazał do opodatkowania 637,60 m² gruntów wg stawki dla gruntów „związanych z działalnością gospodarczą” oraz 4311,4 m² wg stawki dla gruntów „pozostałych”, budynek o pow. użytkowej 430,30 m² wg stawki dla budynków „związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą”, a także powierzchnię 134 m² budynków pozostałych i powierzchnię 235 m² budynków mieszkalnych. Podatnika opodatkowano w oparciu o dane wykazane w ww. informacji na podatek od nieruchomości, pomimo niewyjaśnienia oraz niezbrania dowodów w zakresie powierzchni gruntu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej (decyzja z dnia 22.01.2019 r. znak: Fn.3125.9.2854.2019.ES na podatek od nieruchomości w kwocie 11.603 zł). Na podstawie wypisu z ewidencji gruntów ustalono, iż podatnik jest właścicielem działki nr 851 o pow. 2649 m² i symbolu „Bi” (1294 m²) – Inne tereny zabudowane i symbolu „B” (1355 m²) – Tereny mieszkaniowe, działki nr 852 o pow. 2300 m² symbol „Bp” – Zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy.

Organ podatkowy nie skorzystał na podstawie art. 281 § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej z prawa do przeprowadzenia kontroli u ww. podatników celem ustalenia stanu faktycznego.

Nieprawidłowość stanowi naruszenie art. 272 pkt 2 i pkt 3 Ordynacji podatkowej, w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne¹³.

4. Nieprawidłowo naliczono prowizję za inkaso z tytułu poboru III raty podatków za 2019 rok, tj. zaniżono o kwotę 329,00 zł oraz zawyżono o kwotę 488,00 zł w wyniku przyjęcia nieprawidłowej podstawy naliczenia inkasa. Nieprawidłowość narusza § 4 uchwały Nr I/13/03 Rady Gminy Morawica z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie poboru podatków, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso. W trakcie kontroli kompleksowej dokonano korekty naliczenia inkasa z tytułu III raty podatków za 2019 r.

V. W zakresie wydatków budżetowych:

1. Burmistrz porozumieniem zmieniającym warunki pracy i płacy z dnia 3.07.2018 r. przyznał Zastępcy Burmistrza dodatek specjalny w kwocie 1.440,00 zł miesięcznie. Dodatek ten był wypłacany miesięcznie nieprzerwanie od lipca 2018 r. do grudnia 2019 r. w ww. kwocie. Analiza porozumienia oraz kartotek zarobkowych za lata 2018 – 2019 wykazała, że był to stały element wynagrodzenia Zastępcy Burmistrza. Stwierdzona nieprawidłowość narusza art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych¹⁴, w związku z § 8

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 276 ze zm., dalej Prawo geodezyjne i kartograficzne

¹⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1282, dalej ustawa o pracownikach samorządowych

Regulaminu Wynagradzania Pracowników Urzędu stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 111/11 Wójta z dnia 30 grudnia 2011 r. ze zmianami, zgodnie z którym pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny.

2. Do sumy wynagrodzeń za 2019 rok, stanowiących podstawę wypłaconego w 2020 r. dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019 r., nienależnie zaliczono wypłacone w maju 2019 r. jednorazowe (za okres nie dłuższy niż jeden miesiąc) dodatki specjalne, co narusza § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop¹⁵ oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej¹⁶. Ogółem zawyżono wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019 r. dla 13 pracowników Urzędu o kwotę 382,07 zł.
3. W dniu 30.09.2019 r. oraz w dniu 4.11.2019 r. Burmistrz zawarł umowy zlecenia z pracownikami Urzędu Miasta i Gminy przedmiotem, których było: opracowanie planu wydatków dotyczących wyborów parlamentarnych, sporządzenie zmian w planie finansowym urzędu dot. wyborów, sporządzenie spisu wyborców, dokonanie kontroli finansowej oraz sporządzenie rozliczenia finansowego, opracowanie projektu planu wydatków dotyczących wyborów parlamentarnych, sporządzenie zmian w planie finansowym Urzędu dot. wyborów, przygotowanie listy do wypłaty i przelewu diet członków obwodowych komisji wyborczych, przygotowanie przelewów do wysyłki w systemie komputerowym, współpracowanie i pomoc urzędnikowi wyborczemu, sporządzenie spisu wyborców i pełnienia dyżuru w dniu 13 października 2019 r., wprowadzenie danych do sporządzenia listy płac oraz sporządzenie listy płac i przelewów do banku, przygotowanie jednostkowych sprawozdań z zadań zleconych, dekretowanie i wprowadzenie do systemu finansowo – księgowego dowodów księgowych związanych z wyborami do Sejmu RP i Senatu RP, kompletowanie i numeracji dokumentów, naliczanie kosztów umów zleceń związanych z wyborami parlamentarnymi. Umowami tymi powierzono do wykonywania zadania, które wymagają ich wykonania w miejscu wykonywania umowy o pracę oraz zadania, które wynikają z zakresu czynności pracowników Urzędu. Pracownikom wypłacono wynagrodzenie z tytułu zawarcia ww. umów w kwotach odpowiednio 300,00 zł brutto, 1.200,00 zł brutto, 550,00 zł brutto, 300,00 zł brutto, 500,00 zł brutto, 1.700,00 zł brutto, 350,00 zł brutto, 2.200,00 zł brutto, 500,00 zł brutto, 350,00 zł brutto, 350,00 zł brutto poza miesięcznym wynagrodzeniem, wypłacanym zgodnie z umową o pracę. Burmistrz powierzając pracownikom Urzędu zadania na podstawie ww. umów zlecenia, wykonywane poza godzinami pracy w miejscu wykonywania umowy o pracę oraz w przedmiocie określonym zakresem czynności, faktycznie zlecił pracę w godzinach nadliczbowych. Stosownie do art. 42 ust. 2 i ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych, jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, w której pracownik samorządowy jest zatrudniony,

¹⁵ Dz. U. z 1997 r. poz. 2 nr 14 rozporządzenie Ministra Pracy i polityki Społecznej w sprawie w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop

¹⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1872, dalej ustawa o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej

na polecenie przełożonego wykonuje on pracę w godzinach nadliczbowych, w tym w wyjątkowych przypadkach także w porze nocnej oraz w niedziele i święta. Zatrudnianie pracowników poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych stanowi obejście przepisów o czasie pracy w godzinach nadliczbowych. Pracownikowi za pracę wykonywaną na polecenie przełożonego w godzinach nadliczbowych przysługuje, wg jego wyboru, wynagrodzenie albo czas wolny w tym samym wymiarze. Zadania będące przedmiotem zawartych umów zlecenia powinny być wykonywane w ramach stosunku pracy, o którym mowa w art. 22 § 1-1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁷. Stanowi to również naruszenie zakazu zastępowania umów o pracę umowami cywilnoprawnymi określonego w art. 22 § 1² Kodeksu pracy.

4. W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁸ i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy stwierdzono:
- a) w punkcie 3 SIWZ – opis przedmiotu zamówienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługę pn. „Dowóz uczniów do szkół podstawowych i klas gimnazjalnych z terenu Miasta i Gminy Morawica w roku szkolnym 2018/2019, dodatkowe przewozy organizowane przez Miasto i Gminę Morawica oraz dowóz uczniów niepełnosprawnych” Zamawiający nie określił wymogu zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez Zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Kodeksu pracy. W SIWZ nie został również określony sposób dokumentowania zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę, uprawnienia Zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez Wykonawcę wymogu zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę, oraz sankcji z tytułu niespełnienia wymogu, zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia, co narusza art. 29 ust. 3a, w związku z art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Prawo zamówień publicznych.
 - b) w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane pn. „Przebudowa ulicy Ceramicznej w Chałupkach” Wykonawcy, którego oferta nie została wybrana, jako najkorzystniejsza, zwrotu wadium wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane w kwocie 20.168,69 zł dokonano po upływie 56 dni od dnia wyboru najkorzystniejszej oferty, co narusza art. 46 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
 - c) w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane pn. „Przebudowa ulicy Zgody w Brzezinach” wykonawcy, którego oferta została wybrana, jako najkorzystniejsza, zwrotu wadium wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane w kwocie 10.083,39 zł dokonano po upływie 47 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego i wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, co narusza art. 46 ust. 1a ustawy Prawo zamówień publicznych.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm., dalej Kodeks pracy

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

5. W zawartych pomiędzy Gminą a Powiatem Kieleckim w dn. 3.06.2019 r. i dn. 27.08.2019 r. umowach dotacji celowych na zadnia pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 0156T w msc. Zbrza” oraz pn. „Budowa chodnika w ciągu dróg powiatowych nr 0387T i nr 0389T w msc. Drochów Górny” nie określono terminu wykorzystania dotacji oraz terminu zwrotu niewykorzystanej części dotacji, co narusza art. 250 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.
6. Transze udzielonych przez Gminę dotacji celowych w kwocie ogółem 125.064,00 zł dla Powiatu Kieleckiego na zadnia pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 0156T w msc. Zbrza” oraz pn. „Budowa chodnika w ciągu dróg powiatowych nr 0387T i nr 0389T w msc. Drochów Górny” zostały przekazane w dniu 25.11.2019 r., zamiast do dnia 22.11.2019 r., co narusza § 4 ust. 2 i 3 umowy na przebudowę drogi i § 4 ust. 1 umowy na budowę chodnika oraz art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

VI. W zakresie gospodarki mieniem:

1. Nie opracowano uchwały w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy. Ostatnią obowiązującą w tym zakresie uchwałą była uchwała Nr XXX/255/13 Rady Gminy Morawica z dnia 28 lutego 2013 r., którą przyjęto Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Morawica na lata 2013-2018. Nieprawidłowość stanowi naruszenia art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego¹⁹.
2. Kontrola procedury sprzedaży nieruchomości gruntowej niezabudowanej oznaczonej działką nr 430/2 o pow. 0,0836 ha położonej w obrębie Bilcza w trybie bezprzetargowym wykazała poniższe nieprawidłowości:
 - a) nie sporządzono protokołu z rokowań z nabywcą nieruchomości, co narusza art. 28 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami²⁰,
 - b) kosztami wyceny oraz podziału ww. nieruchomości w kwocie ogółem 3.813,00 zł obciążono nabywcę, co narusza art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
3. Dokonano nieprawidłowej waloryzacji stawki czynszu wynikającego z umowy dzierżawy nr 2/2006 z dnia 30.10.2006 r. zawartej z dzierżawcą o nr karty kontowej I/335 na czas określony od 30.10.2006 r. do 29.10.2021r. (zmienionej w dniu 07.12.2011 r. aneksem nr 1, w dniu 09.12.2011 r. aneksem nr 2), której przedmiotem jest dzierżawa części (tj. powierzchnia 113 m²) nieruchomości położonej w Morawicy oznaczonej w ewidencji gruntów działką nr 339/10 zabudowanej budynkiem przeznaczonym na pawilon handlowy o powierzchni użytkowej 52,3 m². W okresie od 01.05.2016 r. do 31.07.2020 r. zaniżono należności z tytułu czynszu dzierżawnego o kwotę 5.450,49 zł, czym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych. W trakcie kontroli wezwano dzierżawcę pismem znak: RG 7410-2/M/7/06 z dnia 22.07.2020 r. do uregulowania należnej kwoty czynszu dzierżawnego. Dzierżawca wpłacił na rachunek Gminy kwotę 5.450,49 zł w dniu 29.07.2020 r.

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 611

²⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 65 ze zm., dalej ustawa o gospodarce nieruchomościami

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy Morawica poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Obsługę kasową jednostki budżetowej (Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Morawicy) prowadzić po podjęciu przez Radę Miejską uchwały wskazującej Urząd jako jednostkę obsługującą w tym zakresie, stosownie do art. 10a pkt 1 i art. 10b ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym.
2. Przy prowadzeniu dzienników częściowych grupujących zdarzenia według ich rodzajów, sporządzać zestawienia obrotów tych dzienników za dany okres sprawozdawczy, stosownie do art. 14 ust. 3 ustawy o rachunkowości.
3. W księgach rachunkowych budżetu i Urzędu ujmować rzetelnie operacje gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2, art. 15 ust. 1 z uwzględnieniem art. 25 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. i w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, a w szczególności:

- a) wpływ środków pieniężnych na rachunek bankowy budżetu z tytułu zwrotu niewykorzystanych przez gminne jednostki podległe i Urząd środków na wydatki oraz niewykorzystanych przez jednostki podległe dotacji ujmować zapisem dodatnim na stronie Wn konta 133 „Rachunek budżetu” w korespondencji ze stroną Ma konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”,
 - b) zwrot środków z rachunku bankowego dochodów z tytułu m.in. nadpłat w podatkach lokalnych i opłatach oraz mylnych wpłat ujmować zapisem dodatnim na stronie Wn konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” lub konta 245 „Wpływy do wyjaśnienia” oraz stronie Ma konta 131-1 „Rachunek bieżący jednostki”,
 - c) w celu zachowania obowiązującej na koncie 131 „Rachunek bieżący jednostki-dochody” zasady czystości obrotów – do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadzać dodatkowo techniczny zapis ujemny,
 - d) rozrachunki z pracownikami z tytułu dofinansowania ze środków ZFŚS indywidulanego wypoczynku ewidencjonować na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”,
 - e) rozliczenia dotacji udzielonych z budżetu Gminy innym podmiotom ujmować na stronie Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” w korespondencji ze stroną Wn konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”, po złożeniu przez te podmioty dokumentów rozliczających dotację, mając na uwadze, iż rozliczone i przypisane do zwrotu dotacje, które organ dotujący zalicza do dochodów budżetowych, są ujmowane na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
 - f) operacje przekazania środków na fundusze celowe z tytułu wsparcia dla Policji wg §§2300 i 6170 ujmować na koncie 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,
 - g) zakup wartości niematerialnych i prawnych ujmować bezpośrednio na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne”,
 - h) nie ujmować na stronie Ma konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” wartości dotacji uznanych za wykorzystane i rozliczone, przed ich przekazaniem.
4. W zakresie rozliczeń podatku VAT przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające rzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych i wykazywanie w sprawozdaniu finansowym danych zgodnie z treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
5. Pobrane w danym roku dochody budżetowe, które zostały wykonane (kasowo zrealizowane) odprowadzać w całości (w kwocie brutto) na rachunek budżetu Gminy oraz zaprzestać pokrywania wydatków jednostki bezpośrednio z uzyskanych dochodów, stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze § 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
6. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać w postaci zapisu każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

7. Zapewnić bieżące przekazywanie do Referatu Finansowego dowodów OT dotyczących przyjęcia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych celem umożliwienia ujmowania zdarzeń w miesiącu, w którym wystąpiły.
8. Wyjaśnić stan tzw. sum obcych i uzgodnić stan konta 139-02 „Inne rachunki bankowe - sumy depozytowe” i 240 „Pozostałe rozrachunki” w celu doprowadzenia stanu tych kont do zgodności ze stanem rzeczywistym, stosownie do art. 4 ust. 2 i art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
9. Przyjąć i stosować rozwiązania zapewniające prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, stosownie do § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a w szczególności:
 - a) w rocznym sprawozdaniu Rb-27S Urzędu z wykonania planu dochodów budżetowych w kol. 8 „Dochody otrzymane” w zakresie dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa wykazywać faktyczne kwoty dotacji, które wpłynęły na rachunek bankowy w okresie sprawozdawczym, po pomniejszeniu o dokonane w tym okresie zwroty, stosownie do § 3 ust. 5 pkt 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - b) w rocznym sprawozdaniu Rb-27S Urzędu, a w konsekwencji w sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy, w kolumnie "Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy" wykazywać kwoty stanowiące różnicę pomiędzy dochodami, jakie gmina lub miasto na prawach powiatu mogłaby uzyskać, stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać, stosując niższe stawki uchwalone przez radę gminy lub miasta na prawach powiatu, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 9 oraz § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia,
 - c) w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego nie wykazywać w rozchodach kwoty otrzymanych pożyczek w części dotyczącej umorzenia ich spłaty, stosownie do art. 6 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej i § 13 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik Nr 36 do ww. rozporządzenia.
10. Sprawozdanie kwartalne Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki, rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz § 13 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do tego rozporządzenia, w szczególności w poz. N3.2 „depozyty na żądanie” wykazywać środki pieniężne znajdujące się na rachunkach bankowych jednostki, za wyjątkiem zgromadzonych na rachunku sum depozytowych i funduszu socjalnego plus ewentualne środki na niewygasające wydatki, powiększone o udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz dochodów z urzędów skarbowych uzyskanych w styczniu za grudzień roku poprzedniego, pomniejszone o subwencję otrzymaną w grudniu na styczeń roku następnego oraz zwroty dotacji do

dysponentów przekazujących dotacje i dochody pobrane na rzecz budżetu państwa z tytułu usług opiekuńczych, udostępniania danych osobowych oraz funduszu alimentacyjnego podlegających zwrotowi w styczniu roku następnego.

11. Zapewnić właściwy obieg dokumentów, w tym umów, aby w ewidencji księgowej na bieżąco ujmować zaangażowanie wydatków na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, tj. przed dokonaniem wydatku pod faktyczną datą powstania zaangażowania, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
12. W sporządzanych w Urzędzie Miasta i Gminy deklaracjach na podatek od nieruchomości nie wykazywać gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, stosownie do art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w związku z art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców oraz wykazywać rzetelne dane w zakresie nieruchomości zwolnionych ustawowo z podatku od nieruchomości, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz w zakresie przedmiotów opodatkowania w posiadaniu samoistnym, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 tej ustawy.
13. Sporządzić korekty deklaracji Urzędu Miasta i Gminy na podatek od nieruchomości za lata 2018-2020 oraz wezwać podatnika ZGK Spółkę z o. o. do skorygowania deklaracji na podatek od nieruchomości na lata 2018-2020 w zakresie opodatkowania gruntów zajętych na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków, mając na uwadze art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
14. Egzekwować od podatników - osób fizycznych, którym przekazano w dzierżawę nieruchomości gminne, obowiązek składania informacji na podatek od nieruchomości i na podatek rolny w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 6a ust. 5 ustawy o podatku rolnym.
15. Dokonywać rzetelnej kontroli przedkładanych przez podatników informacji, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia ich zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i pkt 3, w związku z art. 3 ust. 5 Ordynacji podatkowej. W razie stwierdzenia wątpliwości wzywać podatników do udzielenia niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia informacji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych, stosownie do art. 274a § 2 ww. ustawy. Przy opodatkowywaniu gruntów, uwzględniać treść art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, zgodnie z którym podstawą wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów.
16. Grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą obejmować podatkiem od nieruchomości z zastosowaniem stawki przewidzianej dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami art. 1a ust. 1 pkt 3 i art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

17. Naliczenia inkasa z tytułu pobranych podatków dokonywać zgodnie z postanowieniami obowiązującej uchwały Nr I/13/03 Rady Gminy Morawica z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie poboru podatków, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso.
18. Dodatki specjalne przyznawać zgodnie z art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych, tj. na czas okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań.
19. Do sumy wynagrodzeń stanowiących podstawę dodatkowego wynagrodzenia rocznego zaliczać wynagrodzenia i inne świadczenia ze stosunku pracy z wyłączeniem jednorazowych lub nieperiodycznych (za okres nie dłuższy niż jeden miesiąc) wypłat za spełnienie określonego zadania bądź za określone osiągnięcie, stosownie do § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop oraz art. 4 ust. 1 ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej
20. Czynności służbowe realizowane w miejscu wykonywania umowy o pracę pod nadzorem przełożonego (np. burmistrza, skarbnika), których wykonanie wymaga potrzeby pozostania przez tego pracownika po godzinach pracy zlecać jako pracę w godzinach nadliczbowych, stosownie do art. 42 ust. 2 i ust. 4 ustawy o pracownikach samorządowych, w związku z art. 22 § 1-1¹ Kodeksu pracy.
21. W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na usługi lub roboty budowlane określać wymóg zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w zakresie realizacji przedmiotu zamówienia na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem czynności, których wykonanie polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Kodeksu pracy oraz sposób dokumentowania zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę, uprawnień Zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymogu zatrudnienia osób na podstawie umowy o pracę oraz sankcji z tytułu niespełnienia wymogu zatrudnienia osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia, stosownie do art. 29 ust. 3a w związku z art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Prawo zamówień publicznych.
22. Po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania niezwłocznie zwracać wadium wszystkim wykonawcom z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza zwracać wadium niezwłocznie po zawarciu umowy oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, stosownie do art. 46 ust. 1a ustawy Prawo zamówień publicznych.
23. Przestrzegać terminów przekazywania dotacji celowych dla jednostek sektora finansów publicznych wynikających z wcześniej zawartych umów, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
24. W umowach o udzielenie dotacji celowych zawierać termin wykorzystania dotacji oraz termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, stosownie do art. 250 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

25. Sporządzić i przedłożyć Radzie Miejskiej projekt uchwały w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.
26. Warunki zbycia nieruchomości w drodze bezprzetargowej ustalać w rokowaniach przeprowadzanych z nabywcą, mając na uwadze, że protokół z rokowań przy zbyciu w drodze bezprzetargowej stanowi podstawę do zawarcia umowy, stosownie do art. 28 ust. 2 i ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
27. Zaprzestać obciążania nabywców nieruchomości kosztami ich wyceny, stosownie do art. 25 ust. 1 i ust. 2, w związku z art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.
28. Prawidłowo ustalać przypadające Gminie należności pieniężne, w tym mające charakter cywilnoprawny oraz terminowo podejmować w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzające do wykonania zobowiązania, zgodnie z art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zbigniew
Rękas

Elektronicznie podpisany
przez Zbigniew Rękas
Data: 2020.10.27 11:38:53
+01'00'

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Zbigniew Rękas

Do wiadomości:

Rada Miejska w Morawicy